

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Résziratok nem adatkívissza.

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér 20ra 15 kr.

Pünkösöd.

(Sz. K.) Az eszme kikelt sirjából az élet feltámadott; a halálon győzedelmeskedett Isten megszentelte a lélek örökéletéről való hitét. A szív lázasan dobogott az édes boldogság először érzett drága sulya alatt; a bizonyossá lett reménység mámorító öröme, az eddig felfoghatatlan, elgondolhatatlan örökkévalóság, beleszállt minden egyes parányi kis szívbe s ez feszült és betelt vele, mint sebesen zugó szél zendülésével. Az eszet magasztos eszmék foglalkoztatták: a halhatatlanság, az örökélet . . . s ezen eszmék ellenállhatatlan igazsága a szabad szólás lángtüzét csókolta az ajkakra. S az ajkak szólták méznél édesebben a megkapó, elragadó ígét, hogy az Isten szerető édes atyánk, a Jézus Krisztus által. Ime, kitölt rajtunk Istennek lelke! S a léleknek, melynek élet feltétele, hogy Istenét végtelen szellemnek, szerető édes atyának tartsa, most már szentesített joga, hogy magát az Atya választottja-, áldottja-, szeretett gyermekének s egyszersmind az örökkévalóság részesének érezze és ismerje fel. Ime, a kitöltött szent lélek első áldása!

Ime, a beszéd, melyet szólott a mester, lélek, mely örökélete hitével megszenteli a hívőt; meghódít, hinni kényszerít háromezer hitelent; s megszégyeníti az istentagadót. Ime, a félenkből erős lett, az üldözést rettegő hódítóként lép fel, midőn hirdeti, hogy a mi hitünk diadalmát vett az élő Isten kegyelméből, az Atya végtelen szeretetéből az örökkévalóság élő hite által. Legyen bár a lélek az agy választéka, legyen az organismus együtt, egy célra (?) működő szerveinek összhangja, — mint a materialismus tanítja — legyen akármilyen boldogok vagyunk a hitben, a tudományban, mert megjelentetett nekünk a feltámadott Krisztus, kitölt rajtunk Istennek lelke.

Ime, a beszéd, melyet Jézus tanított, — életté lett. A háromezerhez százezrek, milliók, világok sorakoztak; s bár az üldözések martyr vérrrel áztaták a megszentelt földet: a jajba fojtva hálasohaj emelkedett az égre szálló máglyafüstben

az örökélet igaz hitéért; s bár később az emberi bölcsesség és hatalom-vágy nem Isten, hanem a maga kegyelméből akaró osztogatni az örökélet hitét: ezerek voltak, kik a máglyák kinjai, a gályarablanczai között egyedül Istentől kérték az örökéletet.

A Jézus által adott szent lélek élt, mint erőnek, bátorságnak lelke, a küzdelmekben, melyek Isten dicsőségét az emberiség javát, haladását czélták. A küzdelmekben, melyet a vallástalanság, hitelenség, rabszolgaság ellenében vívott az Isten lelke által megszentelt tábor, ezerszer szenvedett vereséget az igaz ügy: de mindannyiszor felemelte véres fejét a földről, a porból; ezerszer huzták ki nyelvét, hogy ne szólhasson, ezerszer verték békákba tagjait, hogy ne tehesen: de mindannyiszor újra kelt a had, míg végre kivivta, hogy az egy atyának fiait testverekül ismerte el a világ. — Ime, a rabszolgaság eltörlése nem Isten lelkének műve-e?

A beszéd, melyet Jézus szólott, igazsága erejével meghódította az egész világot, életté lett, mely megszenteli a nemes küzdelmet s erőt ad a gyengének. A szent lélek, mint kettős tüzes nyelv üle mindenkire az emberek közül, s ellenállhatatlan ereje meghódítja az eszet és szívet. Oltár emelkedett Istennek a szív közepében s oltárt emelt a kegyességnek, s e lélekvezette, kormányozta s vezeti ma is az emberiség nemesebbjeit. Oltárt emelt az ember, hogy másokat is megismertessen az igazsággal, hogy senki sötétségben ne maradjon. Felálltak a templomok, hogy megőrizzék a szív tiszta érzelmeit, az iskolák, hogy megneveljék az ész gondolatát. Ezek és ismét ezek hozának áldozatot a haza, az emberiség oltárára. S ez ezrek közt ott volt: **B e t h l e n G á b o r**, — kinek nevét, emlékét a lefolyt napok alatt annyit magasztaltuk, — a valóság, a kegyes fejedelem, a felvilágosult uralkodó, ki megérté a kor szellemét, mert Istennek lelke ül vala reá. Alapját veté meg a helyi kollégiumnak.

Igen! a helyi kollégiumnak, melynek multja

nemcsak arról beszél, hogy becsülettel szolgálta a tudományokat, hogy oly sok vész és vihar közt megőrzé és fenntartá Isteának lelke által vezetve, védve köztünk a miveltséget: de arról is, hogy szellemi hatása által megtartá Erdélyt „m a g y a r országnak“, megőrzé magyarságunkat, nemzetiségünket. Bizony, Istennek lelke örökös háromszáz éven át ez iskolán és vezetői felett, hogy legfontosabb feladatát, hogy imádott hazánknak először igaz magyart, azutánvallásos hazafit és tudóst neveljen, így teljesítse. Az évek romboló viharai, megpróbáltatásai között megmaradt sértetlen egészségében s ma büszkeséggel vesszük ajkunkra nevét s kegyelettel emlitjük áldott alapítója örök emlékét, kinek lelke nemcsak örökké él, de örökké is munkál közöttünk. — Istennek lelke lebeg ez iskola fölött, ez szenteli meg alapítója nevét, ez tartotta fenn épségét és ez fogja dicsővé, fényessé tenni jövőjét is, hogy állandóan méltó legyen dicső multjához a maga teljességében és fejlődésében.

Istennek szent lelke az erőnek, bátorságnak, hitnek, szeretetnek, kegyeletnek, megtartásnak, vigasztalásnak és mennyei békének áldásait töltse ki mi reánk s e haza minden hű fiára e pünkösöd ünnepeken is, hogy így lelkünk, szívünk, gondolataink, reményeink, érzelmeink, szeretetünkben dicsőítsük az, a ki minden mindenkiben, a mi Istenünk!

A Bethlen-kollégium ünnepe.

Felszentelt fényes csarnoka a tudományak, kálmizmusnak, magyarságnak légy köszöntve általunk is. Álljanak falaid századok során át, hirdetve annak szellemét, kinek neve időn és téren tulszárnyal. Állj és boldogítsd sok szegény tanulónak lelkét, mely szomjuhozza az erkölcsöt, tudományt, miveltséget. Háromezados történetedhez csatoljon a Mindenható századokat még: Légy áldva, légy köszöntve ismételten.

Első nap.

Kora vasárnap reggel a mosolygó nap reásütött a kollégium kupolájára. Jól esett látni azt a ragyogó épületet, melynek homlokzatáról lecsüngő zászlóval esőköldözött a kacagó szellő. A gesztenyefák máskor oly csendes árnyékában ünnepi mezbe öltözött tanárok várták a kocsikat. Pont 10 órakor indult ki 40 kocsival a fogadó-

TÁRCZA.

A hála ünnepén.

— A Bethlen-kollégium felszentelési ünnepélye alkalmával írta és a diszabóden felolvasta: **Kerekes Sámuel.** —

Fel van szentelve már a drága hajlék,
A tudománynak büszke csarnoka;
Főpásztor áldó szózatát figyelni,
A hála-érzet lángja csalt oda.
„Két hattyn“-jának nyillóvött nyakával
Ott állt elöttünk a fenkölt alak,
Kinek nevére hálaldalt zengtek,
A fényugárázó díszes, új falak.

Ott áll a Bethlen ünnepelt alakja,
A kormány-pálcza díszíté kezét . . .
Alatta szószerék épült, hogy jövőben
Lángszellemét fennen terjessze szét.
Mint hálaltár isten templomában,
Oly áldozó hely lett Enyed nekünk,
Melyen nevedre száll a hála-ének
Alapító, fentartó Bethlenünk.

A harszó zajban fegyver volt kezében,
A szent szabadság lelt főjellegéd;
Győző csatáknak megnyert diadalmán,
A tudomány hajlékát építéd . . .
Egyik kezében kardod villogása,
Dicsőséggel hirdette tettetéd.

Másik kezében lelki kincsét osztva,
A lelki templom felemelkedett.

Ott áll a templom és az áldozó pap,
Fölszentelé az új oltár követ . . .
Élsz Bethlenünk, hiszen szellemed vezérel,
Az ifjuság ma is híven követ.
Élsz Bethlenünk s élni fogsz örökre,
Mig itt e helyt „egy honfi szem pihen“,
Élsz Bethlenünk és élni fogsz örökre,
A hála-érzet szent érzelmiben.

Élsz Bethlenünk és élni fogsz örökre,
Tulél időn magasztos szellemed . . .
A századokról áthat ezredekre
S a dicsőfény szárnyán büszkén fennlebeg.
Hálát rebegjen keblünk érzeménye,
Kulcsolva álljon égfelé kezünk.
Midőn nevedről — multunk fényalakja —
E nagy napon mi megemlékezünk!

A hála ünnep átható varázsa,
Örökre él a nemzedék között . . .
A *Genius*znak csókja illetésén,
A *honfi szellem* ide költözött . . .
Maradjon itt hát mindörökre közöttünk,
O, áld meg ég az *első szellemet*.
Hogy itt maradjon, s mindörökre éljen.
E felszentelt magyar Sion felett!

Kerekes Sámuel.

Üdvözlét Nagyenyedhez.

— Nagyenyed, 1889. június 5. —

Légy üdvözölve lelkem lánghevével
Te épülő, szívem szerette hely!
Itt nyerte lelkem a szellemvilágot,
A nyert malasztárt nem feledlek el . . .
Itt kóstolám az ismeret gyümölcsét,
Hazát szeretni keblem itt tanult,
S míg a jelennek élvezem virágát,
Hálára ébreszt s hozzád fűz a mult.

Légy üdvözölve mult idők viharját
Sokszor kiállott vérázattá föld!
Im újra épülsz már a régi romból,
Hamvad felett a Phönix szárnyat ölt.
Fölszáll a szellem lelki fényvilága,
Feletted él, feletted fennragyog,
S én áldom istent, hogy oltárkövednél
Mint porszem gyűjtő én is itt vagyok.

Oltárkövednek drága számolványánál,
Lelkem világa égre felemel . . .
Légy üdvözölve Bethlen szellemének
Áldás forrása, égszentelte hely!
Órizd falad közt Bethlen lelki kincsét
S ez védje meg a honfi szellemét,
Hogy nemzedékről késő nemzedékre
Legyen örökre áldva Nagyenyed.

Kerekes Sámuel.

bizottság az államvasutak induló házhoz. — A vonat a rendezés idejében robogott be a pályaházhoz. Lokomotívjának éles fűtőtűl tudórogt az éjlen, melylyel köszöntő vendégeit a több száz főből álló közönség. A megérkezett vendégek félkörbe állva hallgatták végig kollégiumi főgondnok Zeyk József üdvözlő szavait. A vendégek nevében Szász Domokos püspök köszöntö meg a szíves fogadtatást. Elhelyezkedve a kocsikon, beindult a hosszú, beláthatatlan menet a városba. A délután 2 órakor érkezett vendégek fogadtatása is így zajlott le.

Vendégeink a délután a kollégium, annak könyvtárai, tantermei, muzeumi megtekintésére használták fel. Este pedig a műkedvelő-társulat által rendezett diszlocádást nézték végig. Az előadás után az ifjúság fényes fátylós zenével tisztelte meg a szeretett főpapot, Szász Domokost. Lobogó fátylók fénye között vonult a menet a püspök szállása elé, hol a kollégium zenekara, majd a theologiai dalkar adtak elő egy-egy darabot. A muzsa elhangzása után a szónak ereje következett. Az ifjúság elnöke Elek László lépett elő üdvözlőni azt a férfit, kinek nevéhez fog fűződni az új alma maternek felszentelése s kinek eddigi életénél, működésénél szöbb példát az ifjúság nem választhat. A lendületesen előadott beszédre a főtisztelendő püspök egy alakilag és tartalmilag egyaránt kiváló beszéddel válaszolt, megköszönve az ifjúság figyelmét, szeretetét, ragaszkodását.

A fátylós zene után a „Két Hattyu“ nyári helyisége gyűlte össze vendégeink ismerkedési estélyre. Mondanunk sem kell, hogy a messzi éjszakába benyúlt estély egyike volt a legdíszesebb hangulatúnak.

Második nap.

A felszentelés.

Az új iskola gyönyörű dísztermébe már fél 9 órakor csak nehezen lehetett jutni. Városunk és vidékünk színe-java, tarkítva az erdélyrészi ref. tanárok, papok és egyházmegyei küldöttek által a legszöbb látványt nyújtotta. Pont 9 órakor hangzott fel a kollégiumi zenekar szabatos és mindenki által kedvezően fogadott nyitány, melyet követett a theologiai dalkar éneke, melynek utolsó sora alatt lépett a szöszékre a püspök. Feszült csendben hangzottak el az első szavak, melyek áldást kértek attól, kitől van minden. Majd érteljessé váltott a beszéd s magában a felszentelési aktusban érte el tetőpontját. Minden arczon látszott a hatás. A Bethlen szelleme ott röpkedett felettünk. A szívet-lelket gyönyörködtető imát e referáda keretében méltatnunk nem lehet. Azt hallani kellett, azt csak érezni lehetett. Az imát a Bethlen-óda előadása követte a három főiskolai dalkar, főiskolai és műkedvelői zenekar által. Lapunk mult számában bővebben volt méltatva e zenei mű s most csak annyit, hogy Borsay darabja általános köztetszést nyert mindenkitől, kinek alkalma volt gyönyörködni benne. A dícséretben vele együtt osztoznak az előadók is. A felszentelési ünnepélyt a koll. zenekar zárta be egy hatásos darab előadásával.

A tanári értekezlet.

A rekkenő hőségéből menekülő közönség pár percnyi sétálás után újra visszatért a terembe, hogy meghallgassa Szász Domokos püspök remek hangú megnyitó beszédét, melyre Zeyk József főgondnok üdvözlő beszéde következett. — Mindkét beszéd, valamint Fogarasi Albert enyedi tanár székfoglalója: „Vergilius és Horatius része az ókor szellemi hagyatékában, jelentősége a klasszikai nevelésben“, és Bartha Zsigmond enyedi tanár székfoglalója: „Az energia elvének története“, nyomtatásban is meg fog jelenni s alkalmunk lesz bővebben is hozzászólnani.

A lakoma.

2-re járt az idő, midőn végetért a gyűlés. A vendégek lakomára siettek, melyet a főiskola rendezett Munkácsy Zsigmond bárónál 200 terítéssel a következő menüvel: 1. leves, 2. hal, 3. tészta, 4. zöldség, 5. sült, 6. esemege, 7. asztali bor borvizzel, 8. rizling, 9. muskotály, 10. oportó, 11. fekete kávé. A borok a kollégium pinczéjéből adtak, míg az ételeket Munkácsy állította ki a vendégek teljes megelégedése mellett. A szöbbnél-szöbb pohárköszöntők névsorát Zeyk József főgondnok nyitotta meg, éltette ő Felségét s felsőges családját. Utána Makai Domokos rektor és báró Kemény Kálmán főispán Szász Domokost. Szász Domokos a Bethlen-főiskolát és Nagyenyedet, mint szülővárosát, melyhez annyi emlék csatolja s oly benső szeretet fűzi, — éltette. Kitűnő köszöntöket mondtak még Parádi Kálmán ismételt Szász D. püspök és Kerekes Sámuel, rimben és prózában egyaránt köztetszést aratva. A lakoma este 5 órakor ért véget, mikor kezdetét vette az ifjúsági

Májális.

A szép kép, mely Bethlen alakját tükrözi vissza, ott áll már a felszentelt csarnokban. Ennek a megszerzése javára és vendégeink szórakoztatására rendezte az ifjúság szívesen sikerült mulatságát. A mulatság élén álló elnök Elek László és a rendezőség dícséretes munkát hozott létre, mert be kell vallanunk, hogy sikerültebb és jobb hangulatu mulatságra közelebbi időben nem emlékezünk. A megjelent közönség számát 5-600-ra tehetjük. Terünk elégtelen arra, hogy a gyönyörű női névsort adjuk. Pedig mennyi bájos teremtés mennyi tűzszem, mennyi karcau teremtés volt ott. Bár az eget fellegek takarták,

ragyogtak ott a csillagok, azok s tűzesikok ott a szemekben, hol úgy el lehet veszni.

Mig az ifjúság a táncz gyönyörében uszott, — az asztalok körül telepedett le a vendégek raja oly vidám, igazán kellemes hangulatban, mely csak amugy szórt a különben oly komoly emlék élénk szípköréit.

Éjfél után 2 órakor ért véget a sikerült mulatság s hazatértünk nyugodni, készülve a

Harminckénapra.

A szokásos jegyzőkönyvi hitelesítés után Váro Ferencz gimn. igazgató tette meg előterjesztését a nagyenyedi kollégiumnak az 1871-ben itt tartott legutóbbi értekezlet óta történt fejlődéséről és mai állapotáról, mely előterjesztés általános tetszéssel találkozván, elhatározatot annak mielőbbi kinyomtatása. Mikor Váro F. hozzáfogott értekezése felolvasásához, előre feltűnt a sok statisztikai adat nyüzsgő számaival, mert ösztönt szölvé, városunkban sokan azt a hirt terjesztik róla, hogy szeret elveszni a statisztika vonalaiban és számaiban s hogy ezen a téren csak ifj. Gáspár János mérkőzik vele. De mennyire csalódtam! Minden szám, a mint elhangzott kellemes hangú ajakán, mintha egy egy fényesugár felvillanása lett volna, mely átvilágítja a homályt. Statisztikai adataival, melyek a magyarországi gimnáziumok viszonyaira is kiterjeszkedtek, élénken élénké állította a főisk. régi állapotját, fejlődésének főbb mozzanatait, korszakait. Kimutatta, hogy a kollégium elemi iskolája kevésbé magyar és református, mint a gimnázium, hogy miként állott az egészségügy s ezzel kapcsolatban az óramulasztás stb. stb. Most derült föl előttem, hogy mi a statisztika! Ezután mélyebben leveztem kalapot Gáspár Jankó előtt is! Hát még mikor az elhalt gondnokok és tanárok jellemzésére tért át! Mind megannyi apró, de mesteri vonásokkal rajzolt arczképek domborodtak ki előttünk. Még sok érdeket tudnék itt felsorolni, de a tér szöke matt el kell hagynom s ezt annyival szivesebben teszem, hogy nyomtatásban fogjuk nemcsakára olvashatni a szép előterjesztést, melyre az olvasó figyelmét előre felhívom aztán lett egy kis csete-paté is a jelentés egyes tételeihez fűzött ötletszerű vitaközlés közben, de csakhamar napi rendre tértek a tanár urak. Nem tudnak azok képviselőházi vitát inscenizozni; igen okosok ahöz.

A délelött másik ténye dr. Török István kolozsvári igazg. tanár szóbeli előterjesztése volt az évszázó vizsgálatok tartásának módjáról. Sok helyes és böies javaslatot hallottunk tőle a vizsgálatok egyszerűsítéséről s főképp arra nézve, hogy a vidéki szölvők inkább részt vehessenek gyermekeik vizsgálatán, de az értekezlet a konvienti szabályokkal szemben határozatot nem hozhatott s így megelégedett a javaslatoknak tanácsképpen figyelembe vételével, a mi szölvőkkel való érintkezést illeti.

Délután a marosvásárhelyi igazgató Bedőházy János sorolta elő a mostani tanterv hiányait és aránytalanságait, de minthogy a kérdés nem volt köllőleg előkészítve, egy másik legközelebbi értekezletre maradt a beható tárgyalás. — Utána újra Kolozsvár szólt meg Gráf Jakab tanár személyében, ki érdekesen fejtegette a rajztanítás hasznát és czélját, mire a következő conclusiokkal végzte értekezését: legyen a mértani rajzzal egyenjogusult a szabadkézi rajz is; legyen kötelező tárgy mind a VIII. gimn. osztályban; legyenek a rajztanárok mellett fejelem és tanítás könnyítésének szempontjából segédtanítók. Az értekezlet helyeslőleg vette tudomásul a tételeket és felkérte értekezők tantervünkbe illő javaslat elkészítésére.

Negyedik nap.

Laikus hallgató előtt, — mint a milyen én is voltam — fölőtte érdekes és sok élvezetet nyújtó értekezéssel kezdődött meg az utolsó nap. Deák Gerő olvasta föl alapos szakértelemmel, tervszerűséggel megismerkedett értekezését „a gimn. énektanítás érdekében“.

A mostani tanterv mellett meglehetősen elhanyagolt énekgyöngyön kívánt praktikus javaslataival és érdekes fejtegetéseivel segíteni: legyen rendszeresített és okleveles énektanár minden gimnáziumnál, másfelől az ének is szintén rendes, köllőző tantárgynak tekintessék. Azok tanulságot föltáró s maga után a legbehatóbb vitát keltő fölőlvásás pontjait nagy részben, kevés változtatással magáévá tette az értekezlet.

Most már keblügyek elintézése következett. Mint az özv. árvi intézet egy s más kérdése, melyekről részletesen megemlégzem a nagy közönség szempontjából nem tartom szükségesnek. Elég lesz felemlíteni, hogy az erdélyi tanárok özv. árvi gyámintézetének 1888. decemberben 38585 frt 6 krja volt s a segélyezették száma 17. Szó volt — még pedig heves vita formájában, — a sepsiszentgyörgyi, szászvárosi és zilahi kollégiumokhoz az állam által kinevezendő tanároknak a gyámintézetbe fölveteléről, de e fontos kérdés megoldása elhalasztott, mindaddig, míg el nem dől, hogy vajon nem vétetnek-e föl az állami nyugdíjintézetbe?

Déli 2 órakor a város által szintén a „Két Hattyu“ vendéglőben adott ebédre gyűltek össze a vendégek közel 200-an. — A hangulat, mely az ünnepély tartama alatt általában emelkedett és kiválóan kedélyes volt, az alkalommal hágtott tetőpontra. — Csató alispánnak ő Felségre mondott köszöntése után Kovács polgármester

Szász Domokos püspökre, Enyed szölvőre, e város polgárára, a templomok és iskolák buzgó építőjére modott lelkes tosztot. Utánna Török B. főjegyző a szellemében egységes, szervezetében megoszthatatlanul fejlődő Bethlen-főiskolára, annak a nagy alapító szellemében működő gondnokságára, tanárára és ifjúságára emelt poharat. Rendkívül hatásos köszöntőt — mondhatjuk beszédét — mondott a főtiszt. püspök ur, meleg érzellemmel szölvén Alsófehértől és Enyedről — szölvőhelyéről, kijelentve, hogy kész megtenni a tőle lehető e városért. Lelkes beszédét zugó zápor szakította félbe, — mikor azután az eső elcsendesült, közkívánatra folytatta nagy éljenzés között. Parádi Kálmán a városra mondott köszöntőt, kijelentve, hogy ő eddig csak kolozsvári szemmel nézte, — most látva a fejlődést s a szellemet, — másképpen tekintti. — dr. Bartók Gy. katonásan köszöntötte fel a hadsereget s a honvédséget. Sebestyén S. pedig kiemelte a városi ebéd ama rendkívüli előnyét a kollégiumá felett, hogy ime a gazdák által várt esőt is épen ez alkalomra kaptuk meg. A sok szép szó között azonban az igaz és szép szó valódi dícsőségét azonban Kerekes Sámuel aratta, oly lendületes prózában, oly meleg benső érzellemmel festve a Bethlen-főiskola jelen szervezetének az alapító szellemében való megoszthatlanságát s az ezt parancsoló viszonyokat, mely mindenkre mély hatást tett és zajos tetszést aratott.

Általában csak azt sajnáljuk, hogy a kollégium e nagy és magas jelentőségű ünnepre mért nem hivta meg közéletünknek, a sajtónak, a tanügynek még több jelesét, valamint azt is, hogy a meghívottak egyrésze miért nem jelenhetett meg, hogy közvetlen tapasztalathoz, színör-színre látva nyertek volna meggyőződést azon szándék kivételének szükségtelen voltáról, mely a főiskola koronáját, az erdélyi részeknek oly sok jeles férfit adott theologiai akadémiát, — innen elszakítani kívánta.

A zárólesek a kollégium gyűteményeinek s szabafelszereléseinek megtekintéséről szölvő jelentések tétettek meg, igen kedvező s haladást konstatáló hangon, főleg a természetrajzi s ásvány- régiségügyi gyűteményről és könyvtárról s azoknak felügyelőiről.

Este 9 órakor folytak le a napirend tárgyai, mikor felállott az elnököl főtisztelendő püspök és megható szavakkal, lendületes hangon üg tartalmára, mint külső hatás tekintetében egyik legjelentősebb értekezletnek nyilvánítván a mostani, köszönetet mondott a városnak s tanári karnak, ill. a kollégium előjáróságának a szíves és barátiaságos fogadásért; végül az ég áldását kérvén a városra és kollégiumra, bezárta az értekezletet.

Megemléztendőnek tartjuk még, hogy ugyane nap délutánján a t. értekezlet tagjai usgos Csató János kir. tanácsos és alispán lakására mentek, kiknek a nagyságos alispán ur szíveskedett ritka, beces és fölőtte gazdag madár és növény-gyűteményét megmutatni, a mely szívesseggért a t. értekezlet jegyzőkönyvi köszönetet mondott a usgos kir. tanácsos alispán urnak.

VEGYES HIREK.

— Lapunk t. olvasóit kérjük, hogy a f. év második felére előfizetéseiket beküldeni szíveskedjenek.

— A kegyelet ünnepélyét ülte meg mult hó 26-án a Bethlen-főiskola theol. ifjúsága, midőn Keresztes Józsefnek a szeretett tanárnak frissen hantolt s díszes emlékkövel megjelölt sírjához kivonult s nagyszámu városi közönség jelenlétében a korán elköltözöttnek, a theologiai irodalom és az ifjúság oktatása körül szerzett érdemeiről méltóan megemlékezett. Bartha Lajos IV. és Szabó Jenő III. éves theologusok tartottak lendületes gyászbeszédet, melyek előtt és után a fiatalaság dalkara megható gyászdalokat énekelt.

— Báró Kemény Kálmán ó méltósága a helybeli polgári, elemi leány és női ipariskolát május 27-én meglátogatva, beható szemle alá vette az összes osztályokat s különösen a Fűzi Katinka k.a. vezetése alatt meglepő haladást tett női ipartanfolyam munkálatait, melyek előállításában városunk legjobb családainak leányai ritka szorgalmat és munkásságot fejteket ki. — Dr. Kovács Ödön, mint a polgári leányiskola gondnokságának elnöke, szép beszédben köszöntö meg főispánunk meleg érdeklődését s kikérte további kegyes pártolását nőnevelésünk érdekében. — Megemlíthetjük még, hogy több osztályban a növendékek szép előm-nemetelt tanusítottak a karénekb. mi csak is Papp Czeccilia k.a. szíves buzgalmanak köszönhető.

— Varró László, megyei aljegyző, folyó hó 7-én avattatott fel a kolozsvári egyetemen az államtudományok tudorává. — Szívünkéből örvendünk, hogy azon jeles sorát, kik vármegyénk és városunk szölvői, — tehetségének és szorgalmának méltó kitüntetésével, ifju barátunk is gyarapította; kövessék még többen e derekas, jó példát feink közül!

— A pünkösöd másodnapján báró Kemény Kálmán ó miga védnöksége alatt rendezendő nyári mulatság iránt a legszöbb érdeklődés mutatkozik. Méltó is, hogy leányaink jövőjének biztosítására oly sokat tevő leány ipariszkola javára mindent megtegyünk. Kérjük

az érdeklődőket, tárgyakból állha a rendező hölgy urhoz juttatni. részére gyümölc legolcsóbb árak egész sorozata k Rosz idő es bálterembe

— A nagy junius 16-án d javára zártkörű t

— Sorozás ujonez és tartalékos, továbbá 9 nűtt a legszöbb az első napon E pán, az utolsó n bírő hivta vendé

— Jégvén tárán jégvihar v mölesben és szö

— Villám dühöngött Felső villám gr. Te le, melyek közt többé kevésbé

— Bekülséget s méltatáséget nem várhat az enyedi m e s de a mi sok, a végítire a türelm látszul felemelt elég, hogy aztán mostanság arra is szagos bussal a ázsiai rend és fe

— Uj va életbe lép. A du 14 övre lesz te emelkednek a t gesen kisebbek dijak a követke 2. oszt. 40 kr. közt a következ 2. oszt. 6 frt 2

— Az ado az általa kibocsát évre megállapított járadék és a nyilv követési lajstromai hivatalos helyisége tehát mindazok k az adókövetési laje tekintetéből annyira 16. és 19. §-a érte véteni, melyek mezeti mind azo löfgyverek vannak az ott ingren nye kezmenyek terbe k

K A triestli razioui Generali tartották Triestl jesztettek a tárt értesülnek, hog általában kedve kifejezést talál.

le

A ház

Tessó

N

B

A rak

az érdeklődőket, hogy gyümölcs, virág, bor és nyereség tárgyakból állható adományaitak szíveskedjenek mielőbb a rendező hölgyekhez, vagy t. Szilágyi Farkas urhoz juttatni. Városunk kedves hölgyei a közönség részére gyümölcsöt, virágot, frissítőket fognak árulni a legolcsóbb árakon, — egyszersmind különböző tárgyak egész sorozata közül fog a szerencsés nyerő kaphatni. Rossz idő esetében a mulatság a városi bálteremben fog megtartatni.

— **A nagyenyedi polgári olvasó-egylet** folyó június 16-án délután 4 órakor a sétaterem, könyvtára javára zártkörű táncmulatságot rendez.

— **Sorozás eredménye.** A marosújvári járásban 91 ujoncz és tartalékos, a n. enyedi 102 ujoncz és tartalékos, továbbá 9 honvéd soroztatott be. A sorozás mindenütt a legszebb rendben folyt le. A sorozó biz. tagjait az első napon Enyed város, másodnap Csató János alispán, az utolsó működési napon pedig Szász József fősz. bíró hívta vendégszerető asztalához.

— **Jégverés.** E hó 3-án Gombás és Miriszló határán jégvihar vonult keresztül, mely azonban csak a gyümölcsben és szőlőben tehetett némi kárt.

— **Villámütés.** Folyó hó 5-én rendkívüli vihar dühöngött Felsőújvárt és vidékét, mely alkalkalmat a villám gr. Teleky Károlynak 9 ökrét sújtotta le, melyek közül 5 azonnal élettelenül terült el, 4 pedig többé kevésbé érzi még a csapás hatását.

— **Beküldetett.** Nem szeretek minden rendtelenségért s méltatlanságot zúgolódni, tudom, hogy tökéletesen nem várhatni semmiféle czéhtől s rendtől, legkevésbé az enyedi mészárosoktól és políciától, de a mi sok, a sok, a legjamborabb polgárnak is elfogy végtire a türelme. Mert nem volt elég az, hogy indokolatlanul felemelték az illető urak a busz árát, a sem volt elég, hogy aztán mégsem adtak józú portiókat, hanem mostanság arra is kezdenek vetemedni, hogy megromlott, szagos bussal szolgálnak drága pénzünkért. Valóságos ázsiai rend és felügyelet!

— **Uj vasúti tarifa** augusztus elején csakugyan életbe lép. A díjszabások kiszámítása már kész. Az ország 14 övre lesz felosztva, melyekben a díjak fokozatosan emelkednek a távolság szerint, de a mostaniaknál lényegesen kisebbek lesznek s így pl. az első övben a menetdíjak a következők: személyvonatoknál 1. oszt. 50 kr. 2. oszt. 40 kr. 3. oszt. 20 kr. A legtávolabb eső pontok közt a következők lesznek a menetdíjak: 1. oszt. 8 frt. 2. oszt. 6 frt 20 kr. 3. oszt. 4 frt.

— **Az adózó közönség figyelmébe.** Nagyenyed város egy az általa kibocsátott hirdményében közhírré teszi azt, hogy az 1889. évre megállapított III. és IV. oszt. kereseti, valamint a tőkekamat és jandek és a nyilvános számadásra kötelezett egyletek kereseti adójuk kivételi lajstromai folyó június hó 7-től 16-ig a városi adóhivatal hivatalos helyiségében 8 napi közszemlére ki vannak téve, felhívtnak tehát mindazok, kik a fenn megemlített adónemekbe adóznak, hogy az adókövetési lajstromokat az adó helyes kiszámítása, illőleg kivétele tekintetéből a nyíval is inkább nézzék meg, mert az 1883. évi XLIV. t. cz. 16. és 19. §-a értelmében csak azon folyamodványok fognak tekintetbe vétetni, melyek 15 napon belül fognak beadatni. — Végül figyelmezteti mind azokat is, kiknek birtokukba vadászatra alkalmas lövegterek vannak, hogy azokat e hó 22-éig, a hivatalos órák alatt, az ott ingyen nyerendő nyomtatványon, a törvényes terhek, következmények terhe kikerülése tekintetéből bejelenteni el ne mulasszák.

KÖZGAZDASÁG.

A triesti általános biztosító társaság (Assicurazione Generali) részvényesei folyó évi április hó 30-án tartották Triestben 57-ik évi közgyűléseket, melyen bejelentették a társaságnak 1888. évi mérlegei. A jelentésből értesülünk, hogy a lefolyt év a biztosítási iparra nézve általában kedvezőtlen vala s ez a közzétett mérlegben is kifejezést talál, a mennyiben a jégbiztosítási ág 251.786

frt 54 krnyi és a szállítványbiztosítási ág 15.186 frt 54 krnyi veszteséggel záródott. Előben a tűzbiztosítási ág 241.344 frt 87 krnyi, az életbiztosítási ág pedig a biztosított feleket megillető 87.078 frt 29 krnyi nyereség-rész levonásával 139.322 frt 77 krnyi nyereséget eredményezett, valamint az A. és B. mérlegek tökélekedése is 564.142 frt 86 krnyi tiszta jövedelmet szolgáltatott. Az árfolyamigazodás fedezetére szolgáló tartalék 440.804 forint 31 krral gyarapodott és 1888. december 31-én 936.597 frt 86 krnyi összeget ért el, de ha a számítás a mai árfolyamok szerint történik, az 1.300.000 forintra emelkednek. Az életbiztosítási díjtartalék 1.852.436 frt 6 krral gyarapodott és tett 1888. decz. 31-én 24.588.068 frt 59 krt. Az 1888-ik évben 16.122.711 frt 63 kr erejéig költettek új biztosítások, melyekkel az 1888. december 31-én érvényben volt biztosítások tökéösszege 110.813.920 forint 83 krra emelkedett. Az 1888-ban kifizetett károk

összege 9.877.592 frt 55 kr, melyhez hozzáadva az előbb években teljesített kártérítéseket, 217.257.394 frt 75 krnyi tekintélyes összeget nyerünk, melyet a társaság alapításától 1888. december 31-ig fizetett ki károkért. Hazánkban az intézet 127.967 káresetben 40.403.485 frt 98 krnyi kárpótlást nyújtott. — Miután az intézet öszbiztosítási alapjai 2.248.672 frt 57 krral gyarapítottak és ezzel azok 38.369.849 frt 10 krra emelkedtek, tiszta jövedelemként 680.019 frt 93 kr mutattattott ki, miből egy részvényre 102 forint aranyban vagyis 255 frank jut osztaléknak. Az eddigi igazgatóság s e szerint a magyar igazgató-tanács tagjai: Hegedűs Sándor és Jókai Mór is három évre ismét egyhangulag megválasztottak.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÜRÖK BERTALAN.
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS.

Sz. 479-1889.

tkvi.

Arverési hirdményi kivonat.

A gyulafehérvári királyi törvényvénysek, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy ügyvéd Patitü Rabin végrehajthatónak, özvegy Fleaka Vasziláné szül. Mortelsu Parasehia es társai végrehajtást szenvedők elleni 46 forint 10 kr tökéketelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári királyi járásbírósg területén a springi 128. sz. tjkvben A + 4-12. és 16. sz. fekvőkre összesen 652 forint becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1889. évi július hó 10-ik napján délelőtti 9 órakor

Spring községhezánál megtartandó megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én kelt 3333. I. m. rendelet 8. §-ban kijelölt oradékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § értelmében a pánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerményt átszolgáltattani.

Gyulafehérvár, 1889. évi február hó 15-én

A királyi törvények, mint telekkönyvi hatóság,
a kivonat hitelességét igazolja
Dobolyi Ferencz,
kiadó.

Magyar gőzcseplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elöl

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

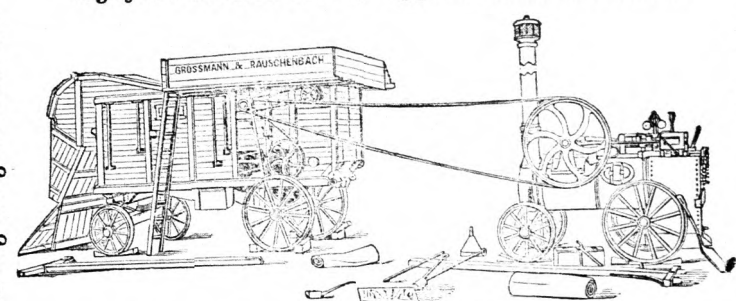
Gyár: Külső vaczi-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indóházának megérk. kapujától 10 percznyi távolságra.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzcseplőgépek

legujabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.

Legelőnyösobb berendezés.

3 1/2, 4 és (új) 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal

Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a. Szalmafűtésnél kell 5-7 5-7 kéve szalma 100 kicséplvt kévével Cseplési képesség 5-7000 7-10000 közpnyagságu kéve 14 óra alatt

a magoknak legelőkeletesebb kicséplése, kiűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőléczes gőzcseplőgépek vaskerettel

6, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elöl

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

legkitűnőbb szer minden rovar ellen, feltűnő gyorsan és biztosan pusztítja el a házi bogarakat.

Tökéletesen elpusztítja a poloskát és bolhát.

— A konyhákat kitisztítja a svábbogaraktól. —

Elpusztítja a mojakat.

— Megment a kellemetlen legyektől. —

A házi állatokat, virágokat és növényeket megmenti a bogaraktól.

— A főt tökéletesen megtisztítja a tetűktől. —

Tessék figyelettel lenni, hogy eredeti „Zacherlin-Specialitás“ csak eredeti Zacherl J.

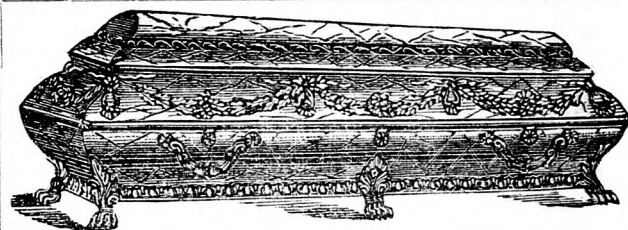
Bécsben I. Golschmiedgasse Nro 2.

Raktárak:

Nagyenyeden: Winkler János urnál.	Gy.-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond urnál.
„ Czirner J. József „	„ Jakabfy Albert „
„ Bisztritsány Lajos „	„ Fröhlich Gyula „
Balázsfalván: Sinberger Salamon urnál.	Tövisen: Slafkovich Jácint „
„ Heiszkovits Leopold „	

A raktároknál az „eredeti Zacherlin Persa“ falragaszok vannak kifüggesztve.

5-10

Alőlirottak tudomására hozzuk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek, miszerint hat év óta fennálló férfi és női divatru kereskedésünkkel összekötve, egy a mai kor igényeinek megfelelő

temetkezési vállalatot

rendeztünk be.

Érczkoporsóink a legszebb és legolcsóbbnak elismert budapesti Marx és Grossmann-féle hazai gyártmányból valók, melyek mindig nagy választékban vannak készletben, mindenféle nagyságban és színezetben, u. m. barna alap arany-bronzzal, ezüst alap arany-bronzzal, márványozott légzáró üvegfedéllel. — Ugyszintén raktárunkon kaphatók sirkoszoruk a legnagyobb választékban, lant, vörös kereszt-alak, pálna, babér, nefejejs, kámélia és minden más virágnemekből csinosan összeállítva, valamint ezekhez megfelelő szalagok minden színben és szélességben.

Gyász-esetben elvállaljuk mindenféle női, férfi és gyermek gyászruhák gyors és pontos elkészítését a legjutányosabb árakon.

Légmentes koporsóink biztonsága képpé tesz elvállalunk hulla-szállítást közel vidékre és nagyobb távolságra is.

Vidékről sürgönyileg adott megbízások is teljesíttetnek.

Teljes tisztelettel

BODOLA és VAJDA.

